

خَط‌کَش

قراگاه محتوایی شهید محسن وزوایی

نقش جنگ شناختی در درگیری روسیه و اوکراین

■ درگیری نظامی روسیه و اوکراین شاهد بزرگترین عملیات نفوذ است. عملیاتی که بخش بزرگی از جنگ شناختی را شکل می‌دهد.

(در صفحه ۸ بخوانید)

نظریه رسانه‌های جنگ و صلح در بحران روسیه و اوکراین

■ مهمترین ابزار استفاده شده در جنگ روسیه و اوکراین، بهره‌گیری از چارچوب نظریه رسانه‌های جنگ و صلح است.

(در صفحه ۱۲ بخوانید)

جنگ اطلاعاتی، روانی و عملیاتی در نزاع روسیه و اوکراین

■ جنگ کرملین و کی‌یف که با تهاجم فدراسیون روسیه به اوکراین در ۲۴ فوریه ۲۰۲۲ آغاز شد، در حال تبدیل شدن به پیچیده‌ترین شکل جنگ هیبریدی است.

(در صفحه ۲ بخوانید)

بولتن خبری تحلیلی خط‌کَش

بولتنی خبری با هدف پایش و رصد اخبار، یادداشت‌ها و مقالات بین‌المللی در راستای کشف زوایا و محورهای پنهان دشمن علیه جمهوری اسلامی ایران و تولید محتوا بر اساس آن

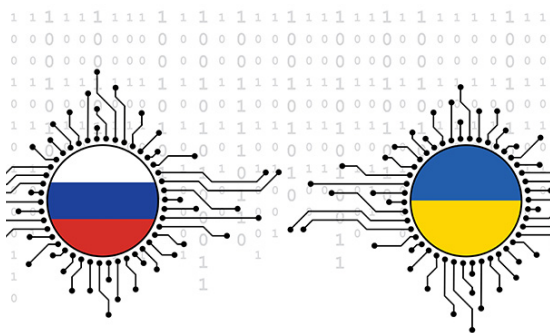
جنگ روسیه و اوکراین؛

جنگ اطلاعاتی، روانی و عملیاتی در نزاع روسیه و اوکراین

مقدمه

جنگ روسیه و اوکراین که با تهاجم فدراسیون روسیه به اوکراین در ۲۴ فوریه ۲۰۲۲ آغاز شد، در حال تبدیل شدن به پیچیده‌ترین شکل جنگ هیبریدی است. با طولانی شدن جنگ، عملیات نظامی غیرمسلحانه به طور ویژه‌ای جای خود را در میان تحلیل‌های نظامی باز کرد. عملیاتی که حرف اول آن را جنگ اطلاعاتی و روانی می‌زند. به طور دقیق‌تر این نوع جنگ تصویر واضحی از اهمیت و کاربرد فناوری‌های پیچیده اطلاعاتی و دیجیتالی در بطن جنگ‌های مدرن را به نمایش می‌گذارد. هدف از جنگ اطلاعاتی و روانی انحراف نتیجه جنگ به نفع کشور متخاصم است. بطور کلی جنگ اطلاعاتی و روانی از طرق مختلفی به دنبال تحقق هدف اصلی خود است. برتری اطلاعاتی، ایجاد اختلال در توانایی تصمیم‌گیری فرماندهان حریف، خنثی کردن تمایل دشمن برای مبارزه و مقاومت، تحریک و تأثیر بر افکار عمومی و در نهایت همراه‌سازی اذهان عمومی همسو، پنج مسیر محوری هستند که عملیات‌های پیچیده اطلاعاتی و روانی را هدایت و راهبری می‌کنند. در حال حاضر روسیه و اوکراین هر دو در حال انجام عملیات‌های نظامی غیرمسلحانه تبلیغاتی و دیجیتالی علیه یکدیگر هستند. ابتدایی‌ترین دستاورد این اقدامات جلب حمایت‌های سیاسی و نظامی جامعه بین‌الملل از طریق انتشار اطلاعات میدان نبرد و روایت‌های مطلوب در فضای سایبر خواهد بود. IW یا جنگ اطلاعاتی چیست؟ مقصود از «جنگ اطلاعاتی»، عملیات‌های تهاجمی و تدافعی است که توسط سازمان‌های تشکیلاتی یا فردی با سیاست‌های خاص و اهداف راهبردی برای بهره‌برداری و یا تخریب اطلاعات موجود در رایانه‌ها یا شبکه اینترنت و دیگر سیستم‌های اطلاعات شبکه‌ای به کار گرفته می‌شود. جنگ اطلاعاتی یک نوعی از درگیری‌های نظامی است که در آن سامانه‌های اطلاعاتی به طور مستقیم یا غیرمستقیم مورد تهاجم واقع شده یا از آنها دفاع می‌شود تا بدین ترتیب داده‌ها، دانش، باورها یا پتانسیل جنگ‌طلبی

دشمن افست کرده یا کاملاً نابود شود و در عین حال داده‌ها، دانش، باورها و میل جنگ‌جویی نیروهای خودی حفظ شود. PSYWAR یا جنگ روانی چیست؟ جنگ روانی در اشکال گوناگون خود از اوایل حضور اجتماعی بشر وجود داشته است و هر اندازه تاریخ زندگی بشر از گذشته دور فاصله می‌گیرد و به عصر تکنولوژی اطلاعات و ارتباطات نزدیک‌تر می‌شود، بر ابعاد گستردگی و پیچیدگی جنگ روانی افزوده می‌شود. نیروی دریایی ایالات متحده آمریکا جنگ روانی را اینطور تعریف می‌کند: «جنگ روانی، استفاده برنامه‌ریزی شده از تبلیغات و سایر اعمالی است که قبل از هر چیز، با هدف تأثیر بر نظرات، احساسات، مواضع و رفتار جوامع دشمن، بی طرف یا دوست و به شیوه‌ای خاص برای دستیابی به هدف ملی صورت می‌گیرد» در این تعریف، استفاده از جنگ روانی به زمان جنگ یا زمان اعلام وضع فوق‌العاده محدود نمی‌شود و به استفاده‌ی برنامه‌ریزی شده و سایر فعالیت‌ها اشاره شده است. استفاده عمومی از تبلیغات و عملیات‌های روانی برای تأثیر قرار دادن نظرات، احساسات، نگرش‌ها و رفتارهای دشمنان و عموم مردم است. هرچقدر که و احساسات دشمنان مورد هجوم قرار گیرد به همان میزان موفقیت حاصل می‌شود. نباید فراموش کرد که کلید پیروزی در جنگ روانی، جعل روایتی موثر است که مردم را متقاعد می‌کند. هرچند بنا نداریم در این مقاله به تشریح این تعاریف بپردازیم اما لازم به توضیح است که عملیات مربوط به جنگ روانی ممکن است کوتاه مدت یا دراز مدت باشد که انواع فعالیت‌های کوتاه مدت آن موارد زیر را شامل می‌شود: تبلیغات راهبردی، جنگی، نشر خبر، فریب دشمن به روشی منظم و دقیق و تبلیغات سری.

جنگ روسیه و اوکراین؛

کشور را برهم زند و در عین حال مقامات روسی مرتباً برنامه‌ریزی برای حمله به اوکراین را رد می‌کردند. روسیه همچنین از سلاح‌های جعلی برای پنهان کردن حجم دارایی‌های نظامی خود و تحرکات واقعی سلاح‌های سنگین ارتش استفاده کرد. ۳ فوریه ۲۰۲۲، وزارت خارجه ایالات متحده اعلام کرد که سرویس امنیت فدرال روسیه در حال تولید و توزیع تصاویری از اوکراینی‌های روسی‌زبان است که به وسیله سلاح‌های اوکراینی یا ناتو سلاخی می‌شوند تا تهاجم آنها به اوکراین را توجیه کند. هدف این عملیات که «پرچم دروغین» نام گرفت، به تأخیر انداختن پاسخ و تصمیم‌گیری اوکراین و غرب در مورد تهاجم روسیه بود. روسیه کشتار و نقض حقوق بشر در اوکراین را با تحریک نفرت علیه اوکراینی‌ها و گسترش تئوری‌های توطئه برای بدنام کردن دولت اوکراین توجیه کرد. کرم‌لین داستان جعلی حضور نئونازی‌ها و فاشیست‌ها در اوکراین را به عنوان بهانه‌ای برای جنگ پخش کرد. علاوه بر این، روسیه بارها از همان تاکتیک‌های قدیمی جنگ روانی استفاده کرده است، مانند انتشار این پیام که گسترش ناتو به سمت شرق، محرک اصلی تهاجم این کشور به اوکراین است. اما تجربیات قبلی در رابطه با جنگ روانی روسیه به آمریکا و ناتو کمک کرده تا روایت‌های روسیه را مهار کنند و در نتیجه کرم‌لین نتوانسته جامعه بین‌المللی را با منطق خود برای بحران کنونی متقاعد کند. در خلال جنگی که اوکراین را فرا گرفته است، منابع روسی تلاش کرده‌اند تا فضای مه‌آلودی مملو از اطلاعات نادرست را پیرامون دلایل تجاوز خود به اوکراین در افکار عمومی جهان ایجاد کنند. در میان تلاش‌های فراوان برای تحریف واقعیت، وزارت دفاع روسیه اخیراً ادعا کرد که آزمایشگاه‌هایی تحت حمایت ایالات متحده در اوکراین در حال توسعه سلاح‌های بیولوژیک هستند.

10 یا عملیات اطلاعاتی چیست؟ عملیات اطلاعاتی مجموعه‌ای از اقدامات نظامی غیرمسلحانه است که در نسبتی هماهنگ با سایر خطوط عملیاتی برای تأثیرگذاری، مختل کردن، فاسدساختن یا تصمیم‌گیری فرماندهان بر مبنای داده‌ها و آمار اطلاعات به دست آمده عمل می‌کند. این جنگ به‌طور فزاینده‌ای برای بخش نظامی، جوامع اطلاعاتی و بخش تجاری کشورها، اهمیت دارد. جیمز دریان، مدیر مرکز مطالعات بین‌المللی امنیت استرالیا، اعلام کرد جنگ اطلاعات، به‌عنوان چتری برای فهم متون جنگ سایبری، هکرها، شبکه‌ها، جنگ مجازی و سایر حوزه‌های درگیری با محوریت شبکه‌های اینترنتی و فناوری اطلاعات، محسوب می‌شود. در بسیاری از این متون، فناوری و ابزار دیجیتال، با یکدیگر ترکیب شده و به نوع خاصی از فناوری رایانه، اشاره شده است.

جنگ اطلاعاتی و روانی ارتش روسیه علیه اوکراین

قبل از آغاز جنگ، روسیه از طریق آژانس امنیت فدرال FSB وارد جنگ روانی اطلاعاتی شد. از سویی دیگر آژانس اطلاعات نظامی GRU و همچنین رسانه‌های دولتی مانند روسیه امروز (راشاتودی)، اسپوتنیک و تاس (TASS) برای توجیه تهاجم روسیه به اوکراین و سرکوب مقاومت اوکراینی‌ها وارد میدان شدند. در عین حال نقش برخی شرکت‌های فنی خصوصی تحت قرارداد با دولت روسیه برای انتشار اطلاعات نادرست را نیز نباید نادیده گرفت. در روزهای ابتدایی جنگ، روسیه از کمبود اطلاعات در مورد وضعیت میدان نبرد استفاده کرد تا این تصور را ایجاد کند که نیروهای روسی در حال پیشی گرفتن از ارتش اوکراین هستند و با این عملیات روحیه مردم و ارتش اوکراین را به شدت تضعیف کرد. کرم‌لین اخبار جعلی مانند «ولودیمیر زلنسکی رئیس‌جمهور از کشور فرار کرد»، «ابتدا اوکراین به روسیه حمله کرد» و «پایتخت اوکراین سقوط کرد» را در سطح وسیعی منتشر کرد. از آنجایی که تصاویر ماهواره‌ای ایالات متحده تحرکات نظامی روسیه را به طور دقیق آشکار می‌کرد، روسیه در اقدامی هوشمندانه بیش از ۱۳۰/۰۰۰ سرباز را در نزدیکی مرز اوکراین جمع‌آوری کرد تا محاسبات هم‌پیمانان اوکراین و ارتش این

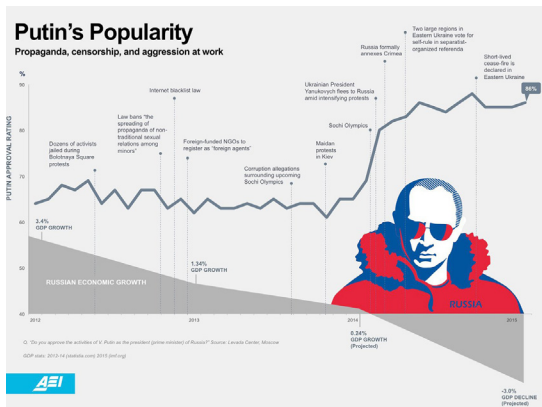
جنگ روسیه و اوکراین؛

مؤثر واقع نشد. در سرتاسر رسانه‌های اجتماعی، سازمان‌های وابسته به جبهه روسی، تلاش می‌کنند تا تردید را اشاعه دهند، تلاشی که با ادامه جنگ تشدید خواهد شد. یک ضرب‌المثل قدیمی می‌گوید، حقیقت همیشه اولین قربانی جنگ خواهد بود.

نظرسنجی:

طبق نظرسنجی به عمل آمده از سوی بنیاد افکار عمومی روسیه، پس از شروع درگیری‌های روسیه و اوکراین روند محبوبیت ولادیمیر پوتین در روسیه صعودی بود. شرکت کنندگان در این نظرسنجی مشخص کردند که عملکرد پوتین را چگونه ارزیابی می‌کنند. ارزیابی مثبت با رنگ سبز و ارزیابی منفی با رنگ قرمز در نمودار مشخص شده است. همانطور که پیداست از ۲۰ فوریه یعنی قبل از آغاز عملیات نظامی در اوکراین تا ۲۷ فوریه یعنی روزهای آغازین شروع درگیری، رضایت مردم از عملکرد پوتین از ۶۴ درصد به ۷۱ درصد افزایش یافته است. همچنین در این بازه زمانی ارزیابی منفی از عملکرد وی از ۲۱ درصد به ۱۵ درصد کاهش یافته است. این در حالی است که با گذشت زمان، باز هم روند رضایت از عملکرد پوتین، افزایشی بود تا جایی که در ششم مارس این عدد به ۷۶ درصد رسید. نظرات منفی درباره وی نیز به عدد ۱۳ درصد تنزل یافت. مساله افکار عمومی در سطح بین الملل نیز حائز اهمیت است چراکه نگاه عمومی جهانیان نسبت به یک کشور، متر و معیار قابل اتکایی برای ارزیابی سطح قدرت نرم است. از دهه ۱۹۹۰ به شکل رسمی مفهوم قدرت نرم توسط ژوزف نای تئوریزه شد. البته این بدان معنا نیست که قبل‌تر این مفهوم کارایی نداشت.

اما عجیب بودن چنین دروغی باعث نشد که روزنامه‌نگار شبکه فاکس‌نیوز، به آن اعتبار قائل نشود و دولت آمریکا را به پرده پوشی در مورد حقیقت ماجرا متهم نکند. با تشدید جنگ روسیه و اوکراین، جریان اطلاعات نادرست به سوی مخاطبین افزایش یافت. این یک استراتژی قدیمی است که روسیه سابقه‌ای طولانی در به کارگیری آن دارد. ایجاد شک و تردید در مورد حقیقت؛ که مردم را دچار فلج فکری در تصمیم‌گیری می‌کند. مردم در مواجهه با انبوهی از اطلاعات نادرست و متناقض، دچار بی‌تصمیمی و انفعال می‌شوند، چون دیگر مطمئن نیستند چه چیزی درست و چه چیزی غلط است. اطلاعات نادرست با وجود اینکه فقط بخش کوچکی از خوراک رسانه‌ای ما را در دنیای دیجیتال تشکیل می‌دهد، اما می‌تواند به شکل ویرانگری مؤثر باشد. ما طبعاً نسبت به اطلاعاتی که از نظر عاطفی احساسات ما را بر می‌انگیزاند تعصب داریم، ما به محتوایی که ما را می‌ترساند یا خشمگین می‌کند وزن بیشتری می‌دهیم، توانایی ما برای القاء خشم به عنوان بزرگ‌ترین محرک برای انتشار ویروس‌وار محتوا سبب می‌شود تا احساسی‌ترین و بحث‌انگیزترین روایت‌ها به خط مقدم گفتمان پیشروی کنند و هیاهوی بزرگی مبتنی بر ادعاهای متقابل و پرهیجان تولید شود. در چنین فضایی، تشخیص اینکه چه چیزی را باید باور کرد، به طور فزاینده‌ای دشوار شده و انصراف از وظیفه تشخیص حقیقت آسان می‌گردد. اگر قرار است قربانی بی‌صدافتی مطلق نشویم، بسیار مهم است که منابع خبری خود را با دقتی بیشتر از هر زمان دیگری مورد سوال قرار دهیم. در طول جنگ سرد، دکترین «اقدامات فعال»؛ قلب تپنده اطلاعاتی شوروی بود. این فلسفه جنگ سیاسی و اطلاعاتی، دارای جوانب متعددی بود. گروه‌های خط مقدم، دستکاری‌های رسانه‌ای، جعل اسناد، نفوذ در گروه‌های صلح و حتی ترورهای گاه و بیگاه از آن جمله بودند. در حال حاضر دستگاه تبلیغاتی روسیه سعی می‌کند اوکراین (یا ناتو / آمریکا) را با تولید اطلاعات نادرست میدانی، متجاوز جلوه دهد. این امر با رویکرد خلاقانه دولت بایدن در انتشار اطلاعات قبل از عملیات تجاوزگرانه روسیه،

جنگ روسیه و اوکراین؛

پس از آغاز جنگ، سطح قدرت نرم روسیه تنزل چشمگیری کرد. اما سوال اینجاست که چرا پوتین عرصه رقابت سخت را رها نمی‌کند تا در جبهه قدرت نرم ابتکار عمل را بدست بگیرد؟ پاسخ به این سوال را شاید بتوان با اشاره به حرکت نظام بین الملل به سمت آنارشسیسم داد و از این منظر آن را تحلیل کرد. شاید بتوان گفت مهم‌ترین هشدار درگیری نظامی روسیه و اوکراین برای رهبران جهان این بود که نظام بین الملل مجدداً به سمت آنارشسیسم حرکت می‌کند و در این مقطع زمانی توانایی و برتری نظامی نیز مانند شرایط نظام دوقطبی اهمیت می‌یابد.

جنگ اطلاعاتی و روانی ارتش اوکراین علیه روسیه

حتی قبل از شروع جنگ، انتشار روایت‌های اطلاعاتی و جنگ روانی روسیه باعث شد که برخی ناظران غربی با این دیدگاه روسیه موافق باشند که گسترش ناتو به شرق، حاکمیت این کشور را برای آغاز حمله نظامی تحریک کرده است. از سوی دیگر، اوکراین برای متقاعد کردن غرب با منطق دیگری روبرو شد. غرب جنگ جاری را نبردی بین بلوک متشکل از کشورهای دموکراتیک و ولادیمیر پوتین و درخواست برای همبستگی کشورهای دموکراتیک در نظر گرفته بود. این جنگ روانی که روسیه آن را به راه انداخته است، باعث شد برخی کشورهای غربی از حمایت تمام قد اوکراین دست بکشند و حق را به روسیه‌ای بدهند که گمان می‌کند، اوکراین فرزندش است. اما در مقابل این عملیات روانی، صبح روز ۲۴ فوریه و بلافاصله پس از تهاجم روسیه، اوکراین از رسانه‌های اجتماعی برای بروزرسانی وضعیت میدان جنگ با جزئیات و درخواست حمایت از جامعه بین المللی استفاده کرد.

رهبران جهان از سال‌ها قبل به اهمیت این پدیده آگاه بودند مثلاً لینا واسیلنکو در مقاله خود تحت عنوان «دیپلماسی فرهنگی، ابزار قدرت نرم» آورده است: «در سال ۱۷۸۵ توماس جفرسون نامه‌ای به مدیسون می‌نویسد و در آن اشاره می‌کند که ابزار فرهنگی می‌تواند در اختیار قدرت کشور باشد». لذا قدرت نرم پدیده جدیدی نیست و فقط در زمان حاضر این مفهوم فرمول‌بندی و تثویز شده است. به طور کلی در آستانه هزاره سوم به دلیل تحولات ژئوپولیتیکی گسترده‌ای که در جهان رخ داده بود فضای بین المللی نیز تغییر کرده بود و مساله تفوق و برتری نظامی به اندازه قبل تعیین‌کننده درجه قدرت در سطح بین الملل نبود و عوامل دیگری نیز در ارزیابی قدرت کشورها دخیل بودند. یکی از این عوامل، قدرت نرم بود. قدرت نرم یکی از ابزارهای دیپلماسی عمومی کشورهاست و به حرکت کشورها به سمت اهداف سیاست خارجی بدون توسل به زور بلکه از طریق ابزار اقناع و تطمیع اشاره دارد. قدرت نرم باعث افزایش سطح محبوبیت کشورها در جهان می‌شود و از همین طریق، اشتیاق دولت‌ها برای گسترش روابط در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و... با کشوری که قدرت نرم بالایی دارد بیشتر می‌شود. در شرایط کنونی و پس از شروع مناقشات روسیه و اوکراین، افکار عمومی جهان نسبت به این موضوع واکنش معناداری نشان داده است و رسانه‌ها نیز در سطح گسترده‌ای اخبار مربوط به این جنگ را پوشش دادند. طبیعتاً همین موضوع می‌تواند ضربات اساسی به وجهه بین المللی روسیه وارد نماید. تظاهرات گسترده مردمی در سطح جهان در محکومیت اقدام نظامی روسیه در اوکراین و مقایسه و تطبیق پوتین با هیتلر گواهی بر این مدعاست. احتمالاً قبل از آغاز عملیات نظامی روسیه در اوکراین، کرملین محاسبه بسیاری از تحریم‌ها و پیامدهای بعدی جنگ را کرده بود اما شاید در ارزیابی پیامدهای این جنگ بر دیپلماسی عمومی و قدرت نرم روسیه دچار خطای محاسباتی شده باشد. واقعیت این است که حتی قبل از آغاز جنگ روسیه و اوکراین، چهره روسیه در عرصه بین الملل و میان ملت‌ها آسیب‌های فراوانی را متحمل شده بود اما

جنگ روسیه و اوکراین؛

اوکراین علیه روسیه داشت. غرب قانع‌کننده بودن روایت‌های کیف را تقویت کرد و به کیف کمک کرد تا با انتشار پیوسته جزئیات حساس از ارتش روسیه، برنامه‌های تهاجمی پوتین و آخرین تحولات جنگ، دست بالا را در جنگ اطلاعاتی به دست آورد. فراموش نکنید که شرکت‌های فناوری اطلاعات غربی تقریباً تمام پلتفرم‌های اینترنت و رسانه‌های اجتماعی را در انحصار خود دارند. متا و گوگل که پلتفرم‌های رسانه‌های اجتماعی مانند فیس‌بوک، اینستاگرام، یوتیوب و تیک تاک را اجرا می‌کنند، با مسدود کردن اطلاعات رسانه‌های دولتی روسیه مانند RT، به طور مؤثری جریان روایت‌های روسی در فضاهای آنلاین را متوقف کردند و از جنبه‌های فنی نیز محاسبات روس‌ها در انتشار روایت‌های روانی را در موقعیت نامناسبی قرار دادند.

به طور خلاصه جنگ روانی اوکراین علیه روسیه را می‌توان اینگونه خلاصه کرد که زلنسکی در استفاده از رسانه‌های اجتماعی و بسیج نیروهای داخلی و خارجی (با تشکیل گردان جنگجویان خارجی) بسیار موفق عمل کرد. بعد از بمباران برج تلویزیونی کی‌یف و یادبود هولوکاست در روز ششم جنگ، او با بر زبان راندن عباراتی مثل «دوباره هرگز» که یادآور جنگ جهانی دوم و کشتار یهودیان است، مردم اروپا و آمریکا را به مواضع ۸۰ سال پیش غربی‌ها ارجاع داد؛ زیرا یکی از مضحک‌ترین تبلیغات دولت روسیه نازی خواندن دولت دموکراتیک اوکراین است که حتی یک اقدام خشونت‌آمیز هم علیه همسایگان و شهروندانش نداشته است. روایات دستگاه تبلیغاتی پوتین برای توجیه جنگ ازهم‌گسیخته است. تصور افکار عمومی اروپایی بعد از آغاز حمله این نیست

از طریق این تلاش‌ها، اوکراین این پیام را ارسال کرد که سقوط اوکراین امنیت کل اروپا را به خطر خواهد انداخت و به دنبال کمک نظامی از غرب است. به طور دقیق‌تر، اوکراین موفق شد با بی‌اعتبار جلوه دادن ادعاهای ساختگی روسیه، کمپین اطلاعات نادرست کرملین و اعتبار تاکتیک انتشار روایات و تصاویر دروغین روسیه را تضعیف کند. البته که این اتفاق با تأخیر ناشی از شوک حمله نظامی رخ داد و تا حدودی کار از کار گذشته بود. در این بین نقش زلنسکی که از قضا خود با مفهوم رسانه و قدرت نرم آن آشنایی دارد حائز اهمیت است. رئیس‌جمهور ولودیمیر زلنسکی به عنوان رهبر کشوری که مستقیماً به دنبال جذب حمایت نظامی و دیپلماتیک بین‌المللی و دولت‌ها در تمام قاره‌ها بود، با به اشتراک گذاشتن تحولات وضعیت اوکراین از طریق رسانه‌های نوین اجتماعی و سخنرانی در کنگره‌های خارجی به صورت مجازی، اقدامی بی‌سابقه انجام داد. به نظر می‌رسد مهارت‌های سخنوری و داستان‌گویی زلنسکی که از پس‌زمینه او نشأت گرفته است، به همراه ارسال پیام‌های مختصر اما قدرتمند، قلب مخاطبان مختلف را تحت تأثیر قرار می‌دهد. علاوه بر این، وزارت اطلاعات اوکراین به طور مرتب گزارش خبری و مطبوعاتی در مورد آخرین تحولات میدانی جنگ را در اختیار رسانه‌های داخلی و خارجی می‌گذارد تا آنها نیز با بیان این مطالب، اطلاعات مناطق درگیر را در اختیار عموم مردم جهان قرار دهند. این کار به کانال‌های تلویزیونی و رادیویی اوکراین کمک کرده است تا بحران‌های آشکار را برای ناظران بین‌المللی نمایش دهند. علاوه بر این، مردم اوکراین که بر خلاف مردم روسیه دسترسی نامحدودی به اینترنت، رسانه‌های اجتماعی و اطلاعات مربوط به جنگ از منابع داخلی و خارجی دارند، با انتشار تصاویر و فیلم‌ها به صورت گرافیکی در حال انجام جنگ اطلاعاتی در جبهه‌های خود هستند. به تصویر کشیدن آنچه در اوکراین رخ می‌دهد در فیس‌بوک، اینستاگرام، تلگرام، توییتر و تیک‌تاک بخشی از اقدامات مردمی است. علاوه بر این، حمایت غرب نقش مهمی در جنگ اطلاعاتی روانی

جنگ روسیه و اوکراین؛

متحدها غربی خود همکاری گسترده ای انجام داده است. همانطور که جنگ روسیه و اوکراین نشان می دهد، ایجاد همکاری با متحدها و شرکا در پاسخ به تهدیدات و حملات در جنگ اطلاعاتی/روانی برای حفاظت و حفظ مشروعیت سیاسی، اقتدار، نظام دموکراتیک و نظم اجتماعی دولت‌ها در زمان صلح و زمان جنگ بسیار مهم است. در این نمونه بارز هر طرف خود را قربانی جنگ روانی جلوه می‌دهد خواه این واقعیت داشته باشد یا خیر چراکه همین قربانی نشان دادن نیز خود عملیاتی است روانی!

شما در طول خواندن این مقاله در معرض جنگ روانی قرار داشتید

منبع: Institute of Foreign Affairs and National Security

نویسنده: SONG Tae Eun

می ۲۰۲۲

از این جهت، برای اولین بار اتحادیه اروپا به یک کشور سلاح فرستاد. دولت سوییس نیز برای نخستین بار بی‌طرفی را کنار گذاشت و به تحریم‌های اتحادیه اروپا علیه کرملین پیوست. دولت‌ها با افزایش بودجه‌های نظامی و نیز ارسال سلاح به‌طور جداگانه، نشان دادند که اروپا بعد از سه دهه مماشات با پوتین و اعضای مافیایش، به خطر جدی روسیه واقف می‌شود. پذیرش تقاضای اوکراین به‌عنوان عضو اتحادیه اروپا راه را بر کمک‌های بیشتر اتحادیه به اوکراین در دوران جنگ باز می‌کند. علی‌رغم سرکوب و بازداشت، اعتراض‌های ضدجنگ در شهرهای روسیه آغاز شده است و هر چه جنگ ادامه پیدا کند، این اعتراض‌ها هم افزایش خواهد یافت. دولت روسیه از ابتدای حمله، بیش از شش هزار شهروند روسیه را به دلیل اعتراض خیابانی به جنگ بازداشت کرده است. امواج تحریم‌ها که ارزش روبل و بازار سهام روسیه را به نحو قابل‌توجهی کاهش داده، جیب شهروندان روس را خالی‌تر کرده و آن‌ها در شرایط جنگی دیگر مثل گذشته نمی‌توانند بر درآمدهای نفت و گاز اتکا کنند. تورم افسارگسیخته نیز گریبان هواداران پوتین و معترضان به او را خواهد گرفت. حتی مدیران دولتی او هم در وضعیت و روحیه جنگی نیستند.

ارزیابی و پیامدهای سیاسی

به نظر می‌رسد که دلیل اصلی نافرمانی مؤثر اوکراین در برابر ماشین هولناک اطلاعات نادرست کرملین در جنگ اطلاعاتی/روانی، تلاش‌های مجدانه کیف برای رد روایات نادرست حتی قبل از آغاز حمله روسیه است. از اوایل سال ۲۰۱۵، دولت اوکراین پلتفرم‌های رسانه‌ای مانند Ukraine Today و Stop Fake را برای مخاطبان بین‌المللی به منظور بررسی منابع اطلاعاتی و مراجع ایجاد کرده است. دولت اوکراین از این طریق توانست حباب تبلیغاتی کرملین و روایت‌های نادرست را با انتشار مواضع اوکراین مبتنی بر واقعیت‌ها تحت شعار «بهترین تبلیغات حقیقت است» در هم بشکند. علاوه بر این، اوکراین در دوران پیش از جنگ از طریق کانال‌های مختلف در پاسخ به اطلاعات نادرست روسیه و جنگ روانی با

جنگ روسیه و اوکراین؛

نقش جنگ شناختی در درگیری روسیه و اوکراین

پتانسیلی برای دستیابی به پیروزی‌های استراتژیک با دور زدن میدان نبرد سنتی

درگیری نظامی روسیه و اوکراین شاهد بزرگترین عملیات نفوذ است. عملیاتی که بخش بزرگی از جنگ شناختی را شکل می‌دهد. به عبارت بهتر این عملیات نفوذ است که جنگ شناختی را شکل می‌دهد. در حالی که استفاده از عملیات تبلیغاتی و نفوذ پیش از این نیز رایج بوده است، اما اکنون با برخورداری از استراتژی‌های جدید و به روز، شکلی از جنگ به خود گرفته‌اند. گسترش روزافزون و بهره‌برداری هدفمند از رسانه‌های اجتماعی دیجیتال و سایر وسایل ارتباط جمعی، دسترسی به مخاطبان وسیعتر را با محتوای سفارشی و با سرعت بسیار بالا ممکن کرده است. در بحران کنونی، ایالات متحده، ناتو و اوکراین به طور قابل توجهی راوی این موضوع هستند که اوکراین مسلط غالب است و دست بالا را در جنگ دارد که البته این امر مستلزم تحلیلی میدانی از نقش جنگ شناختی آن‌هم بدون جانبداری سیاسی است. در جنگ شناختی، ذهن انسان به میدان نبرد تبدیل می‌شود. نبردی که هدف اول آن تغییر ادراک است. در این میدان، اطلاعات دستکاری شده به گونه‌ای ارائه می‌شود که درکی از پیش تعیین شده ایجاد و در نتیجه اقدامی از پیش تعیین شده در بین مخاطبان هدف برای به دست آوردن برتری نسبت به رقیب ایجاد می‌کند. به عبارت دیگر جنگ شناختی مسلح کردن افکار عمومی توسط یک نهاد خارجی و عموماً غیرخودی است. جنگ شناختی تمام عناصر موجود در حوزه‌های اطلاعاتی، سایبری و روانی را یکپارچه می‌کند و نه تنها با دستکاری درک جمعیت هدف، بلکه با اطمینان از دستیابی به واکنش مورد نظر، آنها را به سطح جدیدی می‌برد. اصطلاح شناختی به فرآیند ذهنی کسب و درک دانش اطلاق می‌شود که شامل اکتساب، گردآوری، تفسیر، تجزیه و تحلیل اطلاعات است. این موارد «درون یک عمل» را تشکیل می‌دهند. کارشناسان راهبردی معتقدند که به پنج حوزه جنگ زمین، دریا، هوا، فضا و

سایبری ششمین حوزه (جنگ شناختی) اضافه شده است. جنگ شناختی به طور کلی، سه بُعد دارد: اول، عملیات روانی. دوم، درگیری کردن علوم اعصاب و علوم مغز. و سوم اجرای مهندسی اجتماعی. تأثیر آن ترسناک است! همه جامعه به یک سلاح بزرگ تبدیل می‌شوند. جنگ شناختی این پتانسیل را دارد که کل جامعه را بشکند و آن را متلاشی کند، به طوری که دیگر اراده جمعی برای مقاومت در برابر دشمن وجود نداشته باشد. هنگامی که به جنگ روسیه و اوکراین می‌نگریم به چهار عامل مهم می‌رسیم که توضیح می‌دهد چرا ایالات متحده آمریکا، ناتو و اوکراین را مسلط غالب عنوان می‌کند: عامل اول، تفاوت بین دکترین ناتو و روسیه در جنگ شناختی است. دوم، اجرای عملیاتی تجربیات ناتو است که از طریق تمرینات ویژه طی دو سال اخیر به دست آمده است. سومین عامل، استفاده استراتژیک از رسانه‌های اجتماعی و کانال‌های تحت کنترل ایالات متحده و همچنین تعداد زیادی دیپلمات، اتاق فکر، روزنامه‌نگار و کارشناسان است که باهدف ایجاد دیدگاه‌های مطلوب در سطح جهانی پدید آمده‌اند. و چهارم نیز، عملیات، تحت تأثیر برنامه‌ریزی دقیق برای برانگیختن واکنش‌های مورد نظر از سوی اوکراینی‌ها و جمعیت هدف در جاهای دیگر است. دکترین جنگ شناختی ناتو بر تغییر ادراک جوامع نه تنها در مناطق مورد مناقشه بلکه روی تمام مناطق تمرکز کرده است. دکترین جنگ شناختی اوکراین بر سه عنصر مهم استوار است. ابتدا تمرکز بر مغز به عنوان میدان جنگ.

جنگ روسیه و اوکراین؛

و... انحصار کامل دارد. شبکه‌های اجتماعی این روزها انقلابی در دنیای ارتباطات و اطلاعات ایجاد کرده و به صورت گسترده ساختارها و موسسات سیاسی و ارزشهای اجتماعی و فرهنگی سنتی را تغییر داده‌اند. دولت‌ها و جوامع مختلف بر اساس نظام سیاسی و ایدئولوژیک و میزان حساسیت‌های فرهنگی و سیاسی، از شبکه‌های مختلف اجتماعی استفاده می‌کنند و تقریباً هیچ جامعه‌ای بدون اشاعه بالای این عرصه باقی نمانده است. بر کسی پوشیده نیست که شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی بخشی از تلاش‌های آمریکا برای گسترش نفوذ در کشورها در راستای نظریه امنیت داخلی آمریکا است. دولت آمریکا با شعار لیبرالیسم، فضای مجازی را به عنوان بستری برای گسترش فرهنگ خود در جوامع و ملت‌های دیگر قرار داده و تلاش دارد نسلی را روی کار بیاورد که کاملاً با آرمان‌ها و فرهنگ آمریکا بزرگ شده و مشکلی با سیاست‌های این کشور نداشته باشند و خود بدون مداخله آمریکا به دنبال اجرای برنامه‌های این کشور بوده و دستورالعمل‌های فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی و حتی سیاسی آمریکا را دنبال کنند. گزارش استراتژی اطلاعات ملی آمریکا در سال ۲۰۱۰ بر ضرورت سرمایه‌گذاری در عرصه شبکه‌های اینترنتی و سایت‌های اجتماعی صحنه می‌گذارد. بررسی این سند انسان را به دو نکته مهم متوجه می‌کند که به آن اشاره شده است.

بخش اول: جامعه اطلاعاتی نقش مهمی در افزایش امنیت اینترنت از طریق بالا بردن قدرت شناسایی فعالیت‌های رقبا و پیدا کردن نقاط ضعف آنها دارد. همچنین باید تلاش برای کشف و شناسایی تهدیدات اینترنتی و توسعه شبکه‌های ارتباطی در فضای مجازی افزایش پیدا کند. نکته دوم: همگرایی در تجربه‌های مرتبط با فضای اطلاعاتی و موسسات اطلاعاتی وابسته به متحدان و جامعه آکادمیک و تکنولوژی آمریکا است که باید محقق شود. جوزف نای نظریه پرداز رویکرد جنگ نرم معتقد است که قدرت سایبری نقش اساسی در مسلط کردن دولت آمریکا بر تمام جهان ایفا می‌کند. قدرت نرم قوی‌ترین سلاح استفاده شده در جبهه جنگ نرم است.

دوم، ایجاد تضاد؛ که در مراحل ابتدایی به صورت دیجیتال بین مردم و سپس به صورت فیزیکی در مجاورت مراکز قدرت سیاسی و اقتصادی پیاده خواهد شد. سومین عنصر، هدف نهایی دکتترین است که همانا آسیب رساندن به جامع هدف از جمله ارتش آن است. دکتترین شناختی اوکراین معتقد است، جنگ ادراکی می‌تواند تک تک افراد منتخب را برانگیزد تا به روش‌هایی عمل کنند که یک جامعه منسجم را مختل و تکه تکه کند. اما فلسفه ناتو در علوم شناختی را می‌توان در کلام سرلشکر رابرت اچ. اسکیلز خلاصه کرد. رابرت اسکیلز معتقد است کلید انحصاری کسب پیروزی‌های پی در پی در میدان نبرد موقعیت روانی و فرهنگی است نه موقعیت جغرافیایی. ناتو استراتژی شناختی خود را بر اساس این تعریف بنا نهاده است. حال آنکه دکتترین روسیه روی منطقه درگیری متمرکز است. در دکتترین گراسیموف روسی، هدف اول، تضعیف حکومت (دولت) دشمن از درون است. این نوع نگاه عموماً از IW (جنگ اطلاعاتی) نشأت می‌گیرد، یعنی هیچ اصراری بر ادغام همه عناصر وجود ندارد. ایالات متحده و متحدانش به طرز ماهرانه‌ای درس‌های آموخته شده از رزمایش‌های جنگ شناختی را که هر دو سال یک بار با تمرکز بر مقابله با روسیه و چین برگزار می‌شود، به کار می‌گیرند. کریستین ورموت، وزیر ارتش ایالات متحده قبل از آغاز درگیری، بر اهمیت ارتقای داده‌ها و قابلیت‌های شبکه ارتش ایالات متحده برای حفظ برتری خود در مناطق مورد مناقشه تاکید کرده بود. بر همین اساس واحدهای عملیات روانی و هوش مصنوعی با هدف افزایش قابلیت‌های آنها و بهره‌داری از محیط‌های اطلاعاتی پیچیده نوسازی و یکپارچه شدند. استراتژی نوسازی واحد آموزش هوش مصنوعی وزارت دفاع آمریکا در سال ۲۰۱۹ بمنظور ایجاد نیرویی با قابلیت عملیات چندداده‌ای تدوین شد. سه مزیت متمایز برای ایالات متحده، ناتو و اوکراین در مورد استفاده ابزارهای جنگ شناختی وجود دارد. اول آنکه ایالات متحده بر بسیاری از کانال‌های رسانه‌ای جهان و پایگاه‌های رسانه‌های اجتماعی مانند فیس‌بوک، توئیتر و کمپانی‌هایی مانند مایکروسافت، متا، گوگل

جنگ روسیه و اوکراین؛

البته رئیس‌جمهور خالق احساسات و منطق کلام و واژگان است. سایر رهبران جهان ممکن است برای انجام این کار آموزش ببینند اما زلنسکی همه اینها را دارد، به عبارتی دیگر، رهبران ممکن است ترکیبی از زُک گویی زلنسکی و قدرت احساساتش را تقلید کنند. نظرسنجی‌ها حاکی از آن است که سبک و شیوه زلنسکی و دستیارش در جلب توجه افکار عمومی موثر واقع شده است. این نظرسنجی‌ها نشان می‌دهند که ۹۵ درصد از اوکراینی‌ها معتقدند که کشورشان می‌تواند حمله روسیه را دفع کند و نظرسنجی دیگری می‌گوید ۷۸ درصد اوکراینی‌ها معتقدند که اوکراین در مسیر درستی پیش می‌رود. میزان محبوبیت خود زلنسکی که در اوایل ماه فوریه با کاهش رو به رو بود اکنون افزایش پیدا کرده است. زلنسکی، بازیگر سابق تلویزیون، هر ساعت در شبکه‌های مختلف تلویزیونی در حالی که نقشه روسیه را در روشنایی ضعیفی نمایش می‌دهند، از جهان درخواست کمک می‌کند. مهارت بازیگری او کمک زیادی به فرافکنی و مظلوم‌نمایی اوکراینی‌ها می‌کند. علاوه بر این، فیلم‌ها و تصاویر با دقت بالایی انتخاب شدند تا تأثیر بیشتری روی اذهان مخاطبان بگذارند. در مجموع، این کمپین‌ها اوکراین را قادر می‌سازد تا بر افکار عمومی غربی تسلط یابد و در جلب کمک نظامی آنها گام بردارد.

با این تعریف، به محض اینکه فردی یک حساب کاربری برای خود در شبکه اینترنتی ایجاد می‌کند، حتی اگر این حساب با اسامی مستعار باشد، ماهیت مجازی و الکترونیکی برای وی ایجاد می‌شود که در نهایت در خدمت اهداف جامعه الکترونیک آمریکا است که اتاق عملیات مشترک بین شاخه‌های دولت آمریکا به ویژه آژانس امنیت ملی این کشور و وزارت خارجه و وزارت دفاع آمریکا قرار دارد. خلاصه اینکه هر کاربری در شبکه‌های اجتماعی به هدفی برای رصد آمریکا تبدیل شده و خود را در دایره نفوذ قدرت نرم ایالات متحده قرار می‌دهد. هنری کسینجر از مهمترین و تاثیرگذارترین شخصیت‌های آمریکایی می‌گوید که انقلاب در دنیای ارتباطات و اطلاعات اولین اتفاق در تاریخ است که می‌تواند این تعداد گسترده عناصر را به ابزاری برای طراحی و پیگیری و رصد تحرکات با یک زبان تکنولوژیک تبدیل می‌کند.

اما مزیت دوم بهره‌مندی از دیپلمات‌های آموزش دیده ناتو، اندیشکده‌ها و روزنامه‌نگاران برای انتقال اهداف راهبردی آمریکا و متحدانش به کشورهای دیگر با هدف جلب حمایت آنهاست. اتفاقی که عموماً از طریق تهدید به اعمال تحریم انجام می‌پذیرد.

سومین مزیت، سواد اینترنتی بالای اوکراینی‌ها در استفاده از پلتفرم‌های گوناگون رسانه‌های اجتماعی بوده که در مقابله با جنگ شناختی روسیه علیه غرب بسیار به آنها کمک کرده است. بیشتر اوکراینی‌ها به خودی خود به‌عنوان جنگجوی جنگ شناختی عمل می‌کنند. این موضوع به آنها کمک می‌کند تا روایت خود را در پلتفرم‌های رسانه‌های اجتماعی تولید و پیش ببرند و در عین هوشیاری مناسبی نیز نسبت به عملیات‌های دشمن روسی داشته باشند. به نقل از گاردین نویسنده متون سخنرانی‌های ولودیمیر زلنسکی، یک روزنامه‌نگار سابق و تحلیلگر سیاسی ۳۸ ساله است که در توییت خود کمتر از ۲۰۰ دنبال کننده دارد بنابراین رئیس‌جمهور زلنسکی همیشه می‌داند که چه چیزی می‌خواهد بگوید و آن‌ها را چگونه ادا خواهد کرد. در حین سخنرانی‌ها، احساسات بسیار مهم هستند. و

جنگ روسیه و اوکراین؛

هستند و با تولید آمار و محتوای منتخب در رسانه‌های جهان، چشم ملت‌ها و دولت‌ها را به این جنگ دوخته‌اند و با ترفندهای رسانه‌ای روسیه را منفور و شکست خورده این جنگ جلوه می‌دهند. بنابراین روسیه از سوی نهادهای بین‌المللی و کشورهای مختلف با افتخار تحریم شده و به عنوان اشغالگر در صحنه بین‌الملل معرفی می‌شود و اوکراین هم به عنوان نماد مقاومت و ایستادگی برای اشغالگر و متجاوز معرفی می‌گردد.

جمع‌بندی:

در پایان می‌توان گفت که در جنگ شناختی، در صورت موفقیت آمیز بودن، حریف ضعیف‌تر می‌تواند با دور زدن میدان نبرد سنتی به پیروزی‌های استراتژیک دست یابد. سیستم‌های ما باید به اندازه کافی برای جنگ شناختی آماده شوند تا مزیت‌های دشمن را به کلی خنثی کنند. آنگونه که آجیت دووال مدیر آژانس امنیت ملی هند اظهار داشت: «جامعه مدنی مرز جدید جنگ است و مردم عادی، تفکر آنها، ادراکات آنها، احساس رفاه آنها و درک آنها از خودشان میدان اصلی جنگها هستند و دولت‌ها می‌توانند بر اراده ملت‌ها تأثیر بگذارند.»

از سوی دیگر، روسیه دارای یک سیستم متمرکز محطاط و بسته است که کمکی به انتشار اطلاعات نمی‌کند در مقابل کانال‌های تلویزیونی اوکراینی مرتباً جنایات ادعایی روسیه را پخش می‌کنند در حالی که ادعای روسیه در مورد استفاده ایالات متحده از آزمایشگاه‌های زیستی اوکراینی به سختی و ندرت پوشش می‌یابد. سناریو ایالات متحده، ناتو و اوکراین به دقت برنامه ریزی شده است تا نشان دهد که اوکراینی‌ها در حال نبردی سخت با روس‌ها هستند و علی‌رغم معایب، مشکلات و ضعف‌های موجود پیروز میدان هستند و به زودی جنگ را با اعلام خبر پیروزی خود بر روسیه پایان خواهند داد. شکست روسیه به منزله شکست این کشور در درگیری و دست داشتن در جنایات جنگی و نقض حقوق بشر است. اکنون کارزار تولید اطلاعات نادرست روسیه تا حد زیادی بی‌اثر بوده است، چراکه پیام‌های میدانی اوکراینی‌ها به سرعت مخابره می‌شوند و جمعیت متحدانی را که از قبل نسبت به رسانه‌های روسی بدبین بودند، هدف قرار می‌دهند. قدرت‌های غربی با انتشار اطلاعاتی در مورد عملیات روسیه قبل از وقوع، بر روایت روسی برتری پیدا کردند

علاوه بر این، فیلم‌ها و تصاویر با دقت بالایی انتخاب شدند تا تأثیر بیشتری روی اذهان مخاطبان بگذارند. در مجموع، این کمپین‌ها اوکراین را قادر می‌سازد تا بر افکار عمومی غربی تسلط یابند و در جلب کمک نظامی آنها گام بردارند. اگرچه روسیه قدرت نظامی بالایی دارد و در چند ماه اخیر پیشروی‌هایی هم در مناطق مختلف اوکراین داشته است اما فدراسیون روسیه علاوه بر تحریم‌ها با جنگ روانی و رسانه‌ای شدید اوکراین و غربی‌ها هم مواجه شده است که اگر فرض کنیم روسیه بر تحریم‌های آمریکا و اتحادیه اروپا فائق آید اما در جنگ روانی و رسانه‌ای، امکان شکست روسیه وجود دارد. شاید آمریکا و اروپا به صورت مستقیم در جنگ روسیه و اوکراین مداخله نظامی نکنند، اما رسانه‌های آنها برای تقویت روحیه سربازان اوکراینی و مظلوم‌نمایی دولت اوکراین و تضعیف روحیه سربازان روسی و ستمکار جلوه دادن دولت روسیه، فعالانه در صحنه

Interpreting "Soft War"

منبع: timesofindia.indiatimes.com

نویسنده: اس دی پرادان رئیس کمیته اطلاعاتی
مشترک و معاون مشاور امنیت ملی هند

۸ می ۲۰۲۲

به گزارش شبکه المیادین رسانه‌های اسرائیلی تأکید کردند اسرائیل در جریان سفر جو بایدن رئیس جمهور آمریکا به منطقه در هفته‌های آتی به دنبال امضای قراردادهای امنیتی با عربستان از جمله فروش سامانه‌های دفاع هوایی به این کشور خواهد بود.

شنبه

۱۱ تیر ۱۴۰۱
(۲۰۲۲ July ۰۲)

رئیس جمهور بلاروس تأکید کرد که ممکن است در آینده نزدیک جنگی برای تسلط بر دو مرکز قدرت در آسیای مرکزی آغاز شود: ایالات متحده و اتحادیه اروپا از یک سو و چین از سوی دیگر. مبارزه برای تسلط غرب نه تنها در اروپا بلکه در آسیای مرکزی نیز وجود دارد.

شنبه ۱

۱۲ تیر ۱۴۰۱
(۲۰۲۲ July ۰۳)

شبکه کان رژیم صهیونیستی خبر داد که تیمی از کاخ سفید برای آماده سازی سفر منطقه ای جو بایدن رئیس جمهوری آمریکا که قرار است هفته پیش رو انجام شود، وارد تل آویو شده است.

شنبه ۲

۱۳ تیر ۱۴۰۱
(۲۰۲۲ July ۰۴)

رئیس جمهور اوکراین از طریق پیامی ویدئویی گفت: بازسازی اوکراین وظیفه یک ملت نیست، بلکه بازسازی اوکراین بزرگترین کمک به حمایت از صلح جهانی است و این وظیفه مشترک کل جهان دموکراتیک است.

شنبه ۳

۱۴ تیر ۱۴۰۱
(۲۰۲۲ July ۰۵)

یک روزنامه عبری فاش کرد که آمریکا و اسرائیل درباره انتقال حاکمیت بر جزایر تیران و صنافیر از مصر به عربستان در مقابل موافقت عربستان با عبور هواپیماهای اسرائیلی از حریم هوایی اش توافق کردند و این توافق در سفر بایدن به شکل رسمی اعلام خواهد شد.

شنبه ۴

۱۵ تیر ۱۴۰۱
(۲۰۲۲ July ۰۶)

تحلیل ویژه هفته؛

در حقیقت تحولات بین‌المللی کنونی در دو سطح در حال وقوع است. یک سطح در میدان نبرد زمینی که به جنگ سخت معروف بوده و یک سطح اقدامات رسانه‌ای که با عنوان جنگ نرم در حال انجام است. از جمله مهم‌ترین کارکردهای جنگ نرم فعلی تأثیرگذاری بر روی قوه ادراک و تشخیص انسان‌هاست. در این نوع جنگ با توسل به رسانه و تسلط آن بر جوامع با ابزاری مثل فضای مجازی و استفاده از تکنیک‌های عملیات روانی سعی در القای وارونه مطالب می‌کنند. از نظر اندیشه‌ای دو چارچوب اصلی برای تحلیل موضوع جنگ‌ها وجود دارد. چارچوب جنگ و چارچوب صلح. حال در ماجرای جنگ روسیه و اوکراین چارچوب صلح بیشتر در شبکه‌های مجازی شکل گرفت و کاربران، غالباً روی جنبه بشردوستانه این قضیه تأکید کردند. از طرف دیگر به دلیل اینکه امپراطوری رسانه‌ای غرب دارای قدرت است چارچوب جنگ را انتخاب و بر روی آن متمرکز شده که براساس آن دائماً بر متجاوز بودن روسیه تأکید می‌شود.

محمدحسین دهقانی؛ تحلیلگر مسایل بین‌الملل